

ЕНТЕРОБИОЗА

Ентеробиозата е посевместно разпространена хелминтоза, която засяга всички възрасти, най-често детската и началната училищна възраст, която протича с перианален сърбеж, диспептичен и неврастеничен синдром. Причинителят на ентеробиозата е острица – *Enterobius vermicularis* – малък детски глист.

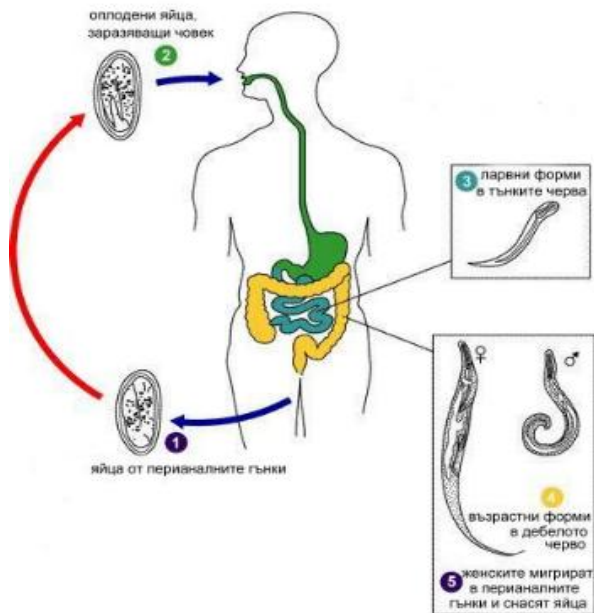

яйца на острици

Паразитът е разделнополов и представлява малък вретенообразен глист с белезникав цвят, изтънен, заострен в задния край. Женските острици достигат дължина до 12 мм и ширина до 0,50 мм. Мъжките острици са дълги 3 до 5 мм, а широки до 0,30 мм. Опашният край на женските е шиловидно заострен, а при мъжкия – спирално завит. Женските острици отделят незрели яйца – прозрачни, елипсовидни и асиметрични, с двоино контурирана външна обвивка. Вътрешното съдържимо е ларва в различен стадий на развитие.

Биологичен цикъл

Биологичният цикъл на остриците се състои от паразитен стадий в червата на човека и ембрионално, непаразитно развитие на яйцата върху перианалните гънки на болните или в условията на околната среда (бельо, спални, училищни помещения, прах в работните стаи и т. н.). Остриците паразитират в долните отдели на тънкото черво и горните отдели на дебелото черво.

От погълнатите зрели инвазиоспособни яйца в дванадесетопръстника се излюпват ларви, които бързо нарастват, диференцират се на мъжки и женски, към 12-ия ден от заразяването се оплождат и постепенно попадат в долните участъци на тънкото черво или в сляпото черво и апендикса. От 25-ия до 30-ия ден от инвазирането оплодените женски зрели острици излизат с предния си край през ануса навън, прикрепвайки се със задния си конусообразен край и отлагат върху перианалните гънки от 10 000 до 17 000 яйца. За 6 часа яйцата достигат състояние на заразоспособност, която се запазва средно до 90-100 дни.

Заразяване с ентеробиоза – източник на паразитозата е опаразитеният човек. В България ентеробиозата е широко разпространена.

Предаването на заразата става чрез замърсени с яйца на паразита ръце, хранителни продукти, прах, околни предмети, запрашен въздух, мухи и др. В детските ясли и градини често се замърсява пясъкът, с които децата обичат да играят. Замърсените ръце, навикът на децата да разчесват кожата в областта около ануса, попадането на яйца в бельото и праха - всичко това дава възможност за чести и многократни заразявания. В много случаи е налице заразяване на цялото семейство. В организираниите детски колективи опаразитяването достига от 5 до 20% и повече.

Епидемиологичната инкубация на ентеробиозата (времето от заразяване до момента на отделяне на яйца от паразита) е 20-25 дни. Ако след 10-ия ден от първото лечение контролните проби са отрицателни, е постигнато радикално обезпаразитяване. Ако след 20 и повече дни контролните проби се позитивират, е налице реинвазия, което означава, че е открито активно ентеробиозно огнище в дома, училището, работното място или други обекти, които болният посещава.

Симптоми на ентеробиозата – Клиничните прояви зависят преди всичко от количеството на паразитите, и състоянието на организма. При слабо опаразитяване ентеробиозата протича леко без особена клинична изява. Характерен симптом е сърбежът в аналната област. При момичетата може да има сърбеж и в половите органи. Налице е нощен краткотраен сърбеж около ануса, който се повтаря няколко нощи. Сънят става неспокоен, децата се мятат в леглото, скърцат със зъби. Апетитът намалява, появява се тежест в стомашната област, отпуснатост, болки в корема без точна локализация. Ентеробиозата може да предизвика упорито безсъние, намалена умствена и физическа работоспособност, световъртеж, разсеяност. При децата се появява раздразнителност, капризност, понижаване на успеха в училище, влошаване на поведението.

Диагнозата се поставя чрез намиране под микроскоп на яйцата на остриците. Изследва се перианален секрет взет чрез перианално остъргване или с леплива прозрачна скок лепенка залепена на предметно стъкло. В изпражненията яйцата рядко се доказват.

Предпазване от ентеробиоза – Профилактиката на заболяването е ефективна, ако се спазват специфичните правила за лична и обществена хигиена. Предпазването се осъществява чрез създаване у децата на хигиенни навици. Личната хигиена изисква редовно къпане, преобличане, ежедневно сутрешно измиване на аналната област с топла вода и сапун след ставане от леглото, измиване на ръцете със сапун и вода преди всяко ядене и след ходене по малка и голяма нужда, изрязване ниско на ноктите, измиване на плодовете, предпазване на храните от запрашване и мухи, ежедневно изтупване на спалното бельо. Задължително почистване на помещенията с прахосмукачка.